

**UCHWAŁA NR XLVIII/303/2021
RADY GMINY RAJCZA**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rajcza na lata 2022 – 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), Rada Gminy Rajcza, uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Rajcza na lata 2022 - 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rajcza

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Kopec

GMINA RAJCZA

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE RAJCZA
NA LATA 2022 – 2026**

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.- kodeks karny (t.j. Dz. U. z dnia 2020 r., poz. 1444 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1359).

II. WSTĘP

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. W związku z powyższym jest niezbędne i w pełni uzasadnione utworzenie Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Rajcza na lata 2022-2026 - zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przemoc jest to powtarzające się lub jednorazowe, umyślne działanie czy zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób spokrewnionych lub niespokrewnionych pozostających w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Dlatego tak ważne jest podjęcie szerokiego, dobrze zorganizowanego, zaplanowanego na kilka lat programu przeciwdziałania przemocy. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu są obowiązane niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję, gdyż zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną. Przemoc domowa stanowi skutek jak i przyczynę dysfunkcji w rodzinie i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i dużej szkodliwości społecznej. W obecnym czasie można zaobserwować zjawisko rozpowszechniania się przemocy jak również wzrastającego nią zainteresowania. Przemoc w rodzinie jest to bardzo trudny problem do zdiagnozowania i ze względu na swój rozmiar i szkodliwość należy do szczególnie ważnych problemów społecznych.

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Formy przemocy, które oddziałują na osobę krzywdzoną:

- ✚ przemoc bezpośrednia występuje wtedy gdy osoba doznaje przemocy czynnej (stosowanie siły przez sprawcę w postaci bicia np. klapsy, bicie) lub biernej (trudnej do zdefiniowania polegającej na manipulacji drugą osobą, próbą zranienia jej bez podejmowania otwartych działań).
- ✚ przemoc pośrednią, gdy osoba jest świadkiem przemocy wobec innych i ponoszonych przez nich konsekwencji. Najczęściej stosuje się klasyfikację przemocy ze względu na formę jej występowania.

Rodzaje przemocy

- ✚ **Przemoc fizyczna** – są to działania polegające na użyciu siły, prowadzące do naruszenia nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko jak: bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie, krępowanie ruchów, itp.
- ✚ **Przemoc psychiczna** – naruszanie godności osobistej, zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, krzyczenie,

oczernianie, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Jest to najczęstsza forma przemocy i bardzo trudna do udowodnienia.

- ✚ **Przemoc seksualna** – naruszanie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę, lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera. Przemocą seksualną jest również zachowanie polegające na wyśmiewaniu i krytyce wyglądu ciała.
- ✚ **Przemoc ekonomiczna** – wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawieniem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby np.: umyślne niszczenie rzeczy, zabieranie pieniędzy, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.
- ✚ **Zaniedbanie** – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Zaniedbanie jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: niedawanie środków na utrzymanie, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, nie udziela pomocy, uniemożliwienie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Wyróżnia się trzy fazy przemocy:

- ✚ **Faza narastania napięcia**, w której sprawca jest zazwyczaj napięty, czepia się o wszystko. Skutkiem tego są drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja. Energia ofiary jest skoncentrowana na wszystkich możliwych działaniach mogących zapobiec kolejnej awanturze. Prawdą jest, iż ofiara nie może nic zrobić, aby uniknąć kolejnej fazy wtedy zaczyna się czuć odpowiedzialna za zachowanie sprawcy. Często pojawiają się u ofiary różne dolegliwości fizyczne: bóle żołądka i głowy, bezsenność i utrata apetytu, utrata energii do życia, następuje pobudzenie nerwowe. Często nie mogąc już tego wytrzymać, ofiary same wywołują awanturę, żeby już wreszcie „mieć to za sobą”.
- ✚ **Faza ostrej przemocy**, w której następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, jest gwałtowny. Znajduje w zachowaniu ofiary pretekst dla siebie, wywołuje awanturę używając poza przemocą fizyczną również innych jej form. Niezależnie od tego jak się stara – wściekłość sprawcy coraz bardziej narasta. W takim przypadku ofiara może zostać pobita, zraniona i może też być zagrożone jej życie. Po takim ataku ofiara doznaje szoku, odczuwa wstyd i przerażenie, złość i bezradność. Wtedy najczęściej jest wzywana policja.

 Faza miodowego miesiąca – w tej fazie sprawca okazuje skruchę i miłość zwłaszcza, gdy ofiara ujawni prawdę na zewnątrz. Sprawca zachowuje się tak jak ofiara sobie tego życzy, przeprosza oraz obiecuje poprawę często też dołącza prezenty. Ofiara zaczyna myśleć i wierzyć, że partner zmienił się, a przemoc była wyłącznie incydem, który się nie powtórzy lecz gdy faza ta mija to po niej następuje faza narastającego napięcia, która niesie za sobą zagrożenie ponieważ następująca po niej kolejna faza bywa zazwyczaj gwałtowniejsza, co jest związane z większym zagrożeniem dla ofiar.

Na terenie Gminy Rajcza przemoc w rodzinie występuje w rodzinach, o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Powoli zmienia się świadomość społeczeństwa głównie przez prowadzone ogólnopolskie działania informacyjne dzięki czemu coraz więcej ofiar jest gotowych ujawnić, że dzieje im się krzywda lub komuś z otoczenia. Dzięki podejmowanym działaniom związanym z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zwiększył się również profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim instytucjom.

IV. ZADANIA SŁUŻB W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,

b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,

c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,

d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Do zadań pomocy społecznej należy:

a) diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

b) udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności:

-psychologicznej,

- prawnej,

-socjalnej i pedagogicznej,

- o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- o formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie

- o podmiotach świadczących pomoc dzieciom doznającym przemocy i o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

c) organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

d) zapewnienie osobie schronienia w całodobowej placówce świadczącej pomoc dla ofiar przemocy domowej jeżeli istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie - w zależności od potrzeb,

e) przeprowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Tematem takich rozmów za każdym razem jest uświadamianie konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowanie tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Do zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, należy podejmowanie następujących działań:

a) diagnoza sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

b) udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Udzielanie informacji o formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc i o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

c) organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

4. Do zadań Policji należy podejmowanie następujących działań:

a) udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielanie pierwszej pomocy,

b) organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

c) podejmowanie, w razie potrzeby, innych niezbędnych czynności zapewniających ochronę życia, zdrowia i mienia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,

d) przeprowadzanie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,

e) przeprowadzanie w miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,

f) podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składanie systematycznych wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

5. Do zadań ochrony zdrowia należy podejmowanie następujących działań:

a) każdorazowo udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwości uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie,

b) jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, wypełnienie formularza „Niebieska Karta” przez przedstawiciela podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.

6. Do zadań oświaty należy podejmowanie następujących działań:

a) udzielanie kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Udzielanie informacji o możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

b) organizowanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

c) przeprowadzenie rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informowanie tych osób o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

d) diagnozowanie sytuacji i potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci,

e) udzielanie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

V. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE RAJCZA

Tabela nr 1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2018 - 2020

Rok	Liczba spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie	Liczba powołanych grup roboczych do pracy w indywidualnych przypadkach	Liczba spotkań grup roboczych powołanych do pracy w indywidualnych przypadkach		
2018	4	56	56		
2019	4	43	43		
2020	4	23	23		
Rok	Liczba założonych „Niebieskich Kart”	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”	Podział na instytucje zakładające „Niebieskie Karty”	Liczba osób objętych pomocą	Liczba rodzin, w których występuje alkohol
2018	11	13	GOPS – 0 Policja – 11 Szkoła – 0 Placówka służby zdrowia – 0	39	5
2019	12	12	GOPS – 2 Policja – 9 Szkoła – 1 Placówka służby zdrowia – 0	45	9

Źródło: dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rajczy i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela nr 2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie od stycznia 2021 r. do 30.10.2021 r.

Rok	Liczba spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania przemocy w Rodzinie	Liczba powołanych grup roboczych do pracy w indywidualnych przypadkach	Liczba spotkań grup roboczych powołanych do pracy w indywidualnych przypadkach
-----	---	--	--

2021	3	28	28		
Rok	Liczba założonych „Niebieskich Kart”	Liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”	Podział na instytucje zakładające „Niebieskie Karty”	Liczba osób objętych pomocą	Liczba rodzin, w których występuje alkohol
2021	14	14	GOPS –1 Policja – 13 Szkoła – 0 Placówka służby zdrowia –0	42	10

Źródło: dane statystyczne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rajczy i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego od 1 stycznia do 30 października 2021 r.

VI. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY RAJCZA DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Procedura uruchomienia „Niebieskiej Karty”

Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym założenia „Niebieskiej Karty” w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

„Niebieska Karta” jest formularzem opisującym sytuację, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

„Niebieska Karta” może być wypełniona przez:

- 1.funkcjonariusza policji
- 2.pracownika socjalnego
- 3.lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego
- 4.pedagoga, wychowawcę,
- 5.członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu „Niebieskiej Karty” przekazywana jest ona do przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Rajcza.

Wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty” podejmuje się działania interwencyjne mając na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Zasoby instytucjonalne Gminy Rajcza świadczące pomoc osobom doznającym przemocy:

a)Instytucje

a)Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajczy.

b)Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rajcza.

c)Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rajcza.

- d)Komisariat Policji w Rajczy i Milówce .
- e)Placówki oświatowe.
- f)Placówki ochrony zdrowia.
- b)Poradnictwo:
 - a)Udzielenie porad prawnych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
 - b)Udzielenie wsparcia psychologicznego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
 - c)Udzielanie poradnictwa medycznego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
 - d)Udzielanie wsparcia socjalnego i zawodowego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Rajcza tworzą przedstawiciele instytucji:

- a)Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rajczy
- b)Komisariatu Policji w Rajczy oraz Milówce
- c)Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rajcza
- d)Placówek oświatowych.
- e)Placówek ochrony zdrowia.
- f)Sądu Rejonowego w Żywcu (Kuratorzy Sądowi).

Do ogólnych celów działalności zespołu można zaliczyć usprawnianie systemu przepływu informacji pomiędzy instytucjami oraz reagowanie na problemy społeczne dotyczące przejawów przemocy w rodzinie, w szczególności:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań zespołu należy pomoc osobom i rodzinom w indywidualnych przypadkach, gdy zostaje założona Niebieska Karta, która jest podejrzeniem stosowania przemocy w rodzinie. W tych sytuacjach zostają powołane grupy robocze, których zadaniem jest:

1. opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy rodzinie,

2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz zagrożonych wystąpieniem przemocy,
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin.

Osoba dotknięta przemocą w rodzinie może zwrócić się o pomoc do :

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rajczy – 33 826 12 45, gops@rajcza.com.pl
- Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rajczy -33 826 12 40
 - Punkt Konsultacyjno – Terapeutyczny w Rajczy czynny każdy wtorek w godz. 10:00 - 14:00 - 33 86 43 130 (wtorek),
 - Komisariat Policji w Rajczy – 47 857 27 10
 - Punkt Interwencji Kryzysowej w Żywcu – 33 86 19 336
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu – 33 86 19 336
 - Nieodpłatna Pomoc Psychologiczna w Żywcu – 33 861 94 19, 33 861 93 36 wew. 7
 - Sąd Rejonowy w Żywcu – 33 47 51 200
 - Caritas Diecezji Bielsko – Żywieckiej, Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przeprowadzaniem w Żywcu - poniedziałek 9.00 – 15.00, wtorek 13.00 – 19.00, piątek 9.00 – 15.00 667 254 715
 - Prokuratura Rejonowa w Żywcu - 33 475 84 00
 - Poradnia Telefoniczna „Niebieskiej Linii” - 22 668 70 00
 - Ogólnopolski Telefon Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – 800 120 002

Sprawy związane z przemocą w rodzinie można zgłaszać bezpośrednio do Zespołu Interdyscyplinarnego w siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rajczy pok. nr 1, od poniedziałku do piątku od 7:00 do 15:00

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększanie skuteczności pomocy rodzinom, w których ten problem występuje.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy na temat przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.
2. Stałe diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc
4. Zapewnienie szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy w rodzinie w Gminie Rajcza.

VIII. ZADANIA PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym realizacji celów wskazanych w programie określono następujące zadania:

1. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**Opis zadania:**

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- a) podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku przemocy,
- b) inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- c) opracowanie i realizowanie planu pomocy w indywidualnych przypadkach poprzez grupę roboczą,
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- f) monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- g) prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Termin realizacji: 2022 - 2026

Realizowanie:

- 1) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Rajcza
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajczy
- 3) Komisariat Policji w Rajczy i Milówce
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rajcza
- 5) Placówki oświatowe.
- 6) Placówki ochrony zdrowia.
- 7) Sąd Rejonowy w Żywcu (Kuratorzy Sądowi).

2.Realizacja zadań programu ochrony osób doznających przemocy w rodzinie.**Opis zadania:**

- a) współpraca z instytucjami prowadzącymi domy samotnej matki,
- b) kierowanie ofiar przemocy do psychologa udzielających porad i wsparcia ofiarom przemocy z terenu Gminy Rajcza,
- c) praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.

Termin realizacji: 2022 - 2026**Realizowanie:**

- a)Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Rajcza
- b)Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajczy
- c)Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rajcza
- d)Komisariat Policji w Rajczy i Milówce,
- e)Placówki ochrony zdrowia,
- f)Placówki oświaty,
- g)Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu,

3. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.**Opis zadania:**

Szkolenia przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Rajcza, a uwikłanych w przemoc domową.

Termin realizacji: 2022 - 2026

Realizowanie:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajczy.
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rajcza.
- c) Komisariat Policji w Rajczy i Milówce.

4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

Opis zadania:

- 1. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (np. plakatów) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.
- 2. Dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- 3. Umieszczanie informacji na stronach internetowych i gazetce.

Realizowanie:

- a) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Rajcza.
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rajczy
- c) Placówki Oświatowe.

IX. ADRESACI PROGRAMU:

Program skierowany jest do:

- a) Osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.
- b) Osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.
- c) Osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- d) Osób stosujących przemoc w rodzinie.
- e) Służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

2. Zmniejszenie liczby rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową.
4. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
5. Wypracowanie systemu działań w zakresie udzielania pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
6. Zacieśnienie współpracy między instytucjami działającymi na rzecz pomocy w rodzinie.

XI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 - 2026 są środki własne Gminy Rajcza.

XII. MONITORING

Monitoring Programu prowadzić będą pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rajczy przy współpracy z pozostałymi realizatorami Programu.

XIII. ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE RAJCZA

Analiza SWOT narzędziem do ustalania celów strategicznych i wyznaczania priorytetów. Opiera się na diagnozie i systematyzuje poszczególne problemy, określając ich hierarchię. Bywa, iż dokonując analizy, to samo zjawisko zakwalifikujemy raz jako szansę, raz jako zagrożenie

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych - Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - działania Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół itd.) - Zaangażowanie w rozwiązywanie problemów 	<ul style="list-style-type: none"> - Niska świadomość społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie - Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą - Niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy w rodzinie - Brak programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie - Trudność w odseparowaniu sprawców przemocy od

społecznych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. - działalność informacyjna dla ofiar przemocy	ofiar -Brak ogólnodostępnej, spójnej i aktualnej bazy danych dla instytucji pomocowych, płaszczyzny wymiany informacji
<p style="text-align: center;">Szanse</p> <p>Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.</p> <p>- Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją bezradnością, zarządzanie budżetem domowym</p> <p>- wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.</p> <p>- Rozwój pracy socjalnej z rodzinami i dziećmi.</p> <p>- Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny.</p> <p>- bierna postawa społeczna wobec zjawiska przemocy.</p> <p>- możliwość uzyskania pomocy w instytucjach działających na rzecz rodziny.</p>	<p style="text-align: center;">Zagrożenia</p> <p>- Brak konsekwentnych procedur dot. postępowania ze sprawcami przemocy, poczucie bezkarności u tych osób</p> <p>- Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów</p> <p>- Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskiwania wsparcia</p> <p>- Bierność świadków przemocy w rodzinie</p> <p>- Przewlekłość postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, częste orzekanie kar w zawieszeniu</p> <p>- Niewystarczająca wiedza wśród mieszkańców Rajczy odnośnie miejsc świadczących pomoc ofiarom przemocy</p> <p>- Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu, zobowiązanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych</p>

IX. ZAKOŃCZENIE

Osoba, która doświadcza przemocy nie poradzi sobie sama. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach w „zaciszu ogniska domowego”, którego staje się piekłem. Ludzie w różny sposób radzą sobie z bólem i zagrożeniami jedni przez atakowanie inni zaś przez działania mające na celu oddalanie się od źródła zagrożenia. Jeżeli więc znamy rodzinę lub osobę, którą dotyka przemoc to należy reagować i nie tłumaczyć sobie, że to nie Moja sprawa ale

postarać się dołożyć wszelkich starań żeby pomóc. Przy udzielaniu pomocy należy się nie poddawać, gdyż ofiara najczęściej zachowuje się tak, jakby człowiek tego się spodziewał. Osoba ta naprawdę potrzebuje pomocy, tylko potrzeba czasu i wiele wsparcia, by zrozumiała, że jej życie nie jest takim jakie powinno być i może być zupełnie inne. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie. Trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Rajcza pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytycznych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Rajcza. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobrą współpracą, jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności